

V SPOMIN IN ZAHVALO: JOŽE AVBELJ

(1933–2018)

Jože Avbelj se je rodil 18. oktobra 1933 v Trnovem v Ljubljani. Po osnovi šoli v Prulah se je vpisal na srednjo tehnično šolo, smer geodezija. Maturiral je leta 1952. S študijem ob delu je pridobil univerzitetno izobrazbo.

Takoj po srednji šoli se je zaposlil na Geodetskem zavodu Ljudske republike Slovenije. Podjetju je bil zvest vso delovno dobo. Strokovne izkušnje je najprej nabiral na terenu pri izmeri cest, železnic in letališča v Črni gori, Bosni ter drugih predelih Jugoslavije. Po letu 1960 je sodeloval pri triangulaciji Gorenjske ter zemljiškokatastrskih izmerah v Prekmurju, na Kočevskem, ob Sotli in na Gorenjskem. Bil je med pionirji, ki so za več krajev na Gorenjskem izdelali prvi kataster komunalnih naprav.

Že kot dijak je v okviru mladinskih delovnih akcij pomagal graditi leseno stavbo Geodetskega zavoda. Želja po izboljšanju delovnih razmer je dve desetletji kasneje zavodske delavce vodila v gradnjo nove stavbe. Za vse zaposlene je bil to čas velikih odrekanih. Osebni dohodki so bili nizki, saj je bilo treba najprej misliti na investicijo. Leta 1975 so se z lokacij, raztresenih po Ljubljani, preselili v prostore nove stolpnice na Šaranovičevi, sedaj Zemljemerski ulici 12. Za svoje žrtve in gospodarno ravnanje so bili pozneje večkrat »nagrajeni« z državnim ukrepom zamrznitve plač.

In bila je noč in bil je dan. In bil je Geodetski zavod in bil je Inštitut Geodetskega zavoda. Inštitut v pravem pomenu besede, saj se je ukvarjal z raziskavami in razvojem. Kot v inkubatorju so se rodili zametki za nove storitve. Komasačije in urejanje prostora sta bila v naslednjih desetletjih oddelka, ki sta zavodu prinašala pomemben del dohodka. Če je imel oddelek za komasačije ob ustanovitvi v letu 1978 osem zaposlenih geodetov, se je število do leta 1986, ko je bil obseg del največji, povečalo za osemkrat. Gospod Avbelj je bil s komasačijami povezan vse od prvih zametkov na inštitutu do odhoda v pokoj leta 1991. Pozneje je s svojimi izkušnjami svetoval ministrstvu za kmetijstvo pri reševanju komasačijskih pritožb.

Če vse poteka brez večjih težav, se nam to zdi normalno. Nihče ne pomisli, da bi bilo brez žrtvovanja posameznikov lahko tudi drugače. Gospod Avbelj je najbolj občutil številne težave, ki jih je moral reševati

ob vodenju komasacij. Svojo zamisel o poteku komasacij je naprej preveril pri redkih strokovnjakih in jo nato v okviru inštituta poskušal prenesti v prakso. Z leti se je zanimanje za komasacije povečevalo, zato je zavod večino novih sodelavcev usmerjal na oddelek za komasacije. Prihajali smo neposredno iz srednje šole ali s fakultete. O geodeziji smo imeli le teoretično znanje, komasacije nam niso bile poznane. Gospod Avbelj je poskrbel, da so začetniki čim prej pridobili praktične izkušnje iz zemljemerstva, soproga Ana pa za pregled, da je bilo delo opravljeno v skladu z veljavnimi predpisi. Mladi oddelek je bil obremenjen s pogosto odsotnostjo zaposlenih zaradi služenja vojaškega roka in porodniških dopustov ter z mladostno vihravostjo sodelavcev. Včasih sta nam bila Avbljeva kot starša, drugič učitelja. Seveda pa sta težave iz službe pogosto nosila tudi domov.

Zaposleni so morali pridobiti tudi druga znanja. Praksa je narekovala vse večji poudarek na pravih upravnega postopka. Za razumevanje problematike in uspešno izdelavo projektov nove razdelitve zemljišč je bilo treba geodete vsaj seznaniti s postopki in stroji za obdelavo kmetijskih zemljišč.

Gospod Avbelj je pripisoval velik pomen tudi kakovosti poslovnih odnosov. Ne glede na številne težave so se spoštovali dogovori in obljube naročnikom. Nove parcele nam je lastnikom uspevalo predajati do roka, praviloma do setve, četudi so izvajalci zamujali z melioracijami. Če smo zmajevali z glavo, ko smo ob debeli snežni odeji merili zadnje melioracijske jarke, smo ob koncu naloge spoznali, kako pomembna je volja, da lahko zadovoljiš pričakovanja lastnikov komasiranih zemljišč. Naloga pa se ni končala s predajo zemljišč v obdelavo, ampak z vpisom podatkov v uradne evidence.

Parcelne meje smo označevali z betonskimi mejniki. Ker smo jih na posameznem komasacijskem območju uporabili od več sto do več tisoč, je gospod Avbelj težavo najprej reševal z izdelavo ročnih svedrov, nato pa z nakupom traktorskega. Tudi s to rešitvijo ni bil povsem zadovoljen, zato je iz tujine prinesel plastične mejnike in se dogovoril za njihovo izdelavo v Sloveniji. Njihova uporaba je narekovala spremembo predpisov.

V prvem obdobju so bili posamezni dokumenti komasacijskega postopka izdelani v analogni obliki. Računalniške obdelave podatkov so se izvajale na večjem računalniku. Gospod Avbelj se je zavzemal za stalno posodabljanje programov, ki so sledili našim željam in zahtevam. Ko so se pojavili namizni računalniki, se je vsa programska oprema prilagodila novi tehnologiji in se še naprej posodabljala. Ob obisku sorodne ustanove za komasacije v Gradcu smo z zadovoljstvom ugotovili, da imamo boljše programske rešitve kot naši severni sosedi.

Počasi se je spreminjal odnos do okolja in z njim povezanih melioracij, ki so močno vplivale na nove parcele. Gospod Avbelj je želel slediti nemških izkušnjam, kjer ni šlo samo za melioracije in zložbo zemljišč, ampak so vodili postopke celostnega urejanja podeželja. V želji, da bi tak celovit pristop uvedli tudi v Sloveniji, se je povezoval s profesorji na fakultetah za agronomijo in geodezijo.

Od Jožeta Avblja smo se na ljubljanskih Žalah poslovili 14. februarja. Za njim ostaja lep spomin in hvaležnost sodelavcev za pridobljeno znanje in izkušnje. Rezultati njegovega dela so vidni v gospodarski obdelavi kmetijskih zemljišč širom Slovenije, v arhivih geodetske uprave pa v elaboratih za 26.000 hektarjev zemljišč, komasiranih pod njegovo taktirko.